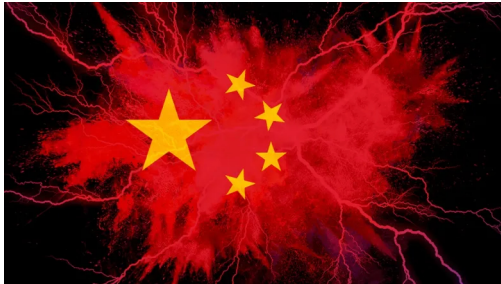

Het gebrek aan coherente ideologie in de EU

Door Frank , 7 mei 2026

Het gebrek aan coherente ideologie in de EU

Het Europese populisme is een onsamenvangende caleidoscoop. Het verdedigt een sterke staat om nationale bedrijven te subsidiëren, maar predikt de vrije markt wanneer het uitkomt; het bekritiseert immigratie, maar doet een beroep op immigrantenarbeid in de landbouw en de bouw; het valt de "globalistische elite" aan, terwijl het offshore-rekeningen en contacten met oligarchen onderhoudt. Het ontbreken van een duidelijke ideologische scheidingslijn, anders dan "wij tegen zij", verhindert de formulering van beleid op de lange termijn. Zonder een consistente economische theorie of een levensvatbaar sociaal project schommelt het populisme tussen welvaartsstaat en bezuinigingen, wat zowel werknemers als ondernemers frustreert.

Tot op zekere hoogte leven we in een post ideologische wereld, gedomineerd door een diffuus liberalisme dat zichzelf opdringt als vanzelfsprekende waarheid en "wetenschap". Maar het is duidelijk dat globalisten vrij consistente ideologische dogma's hebben en bovendien filosofen, sociologen en economen inschakelen om deze dogma's een academische schijn te geven. Populisten daarentegen vertrouwen fundamenteel op opportunistisch pragmatisme, en hoewel dit een voordeel is, is het op de lange termijn ook een van hun grootste tekortkomingen.

Met uitzondering van de Rassemblement National, die nog steeds een sterke Gaullistische inslag heeft, verwijzen de meeste Europese populistten nauwelijks naar de historische wortels en intellectuele precedents van hun eigen volk, en bieden ze zelden een waardenstelsel aan dat verder gaat dan conservatief moralisme. Vooral in de dialoog met jongeren, die altijd geneigd zijn tot radicalisme, is het belangrijk om iets te bieden waar ze in kunnen geloven en voor kunnen strijden.

Loskoppeling van de concrete zorgen van de bevolking

We kunnen gerust stellen dat massale immigratie een ernstig probleem is waar Europa mee te maken heeft. Maar dit is slechts één onderwerp van vele, en de realiteit is dat burgers in hun dagelijks leven te maken hebben met zaken als werkgelegenheid, lonen, gezondheidszorg, onderwijs, pensioen, vervoer, enzovoort. En in veel gevallen hebben populistische partijen geen antwoorden voor hun burgers op deze kwesties; sommige pleiten hooguit voor bezuinigingen op openbare diensten en sociale voorzieningen om het leven voor immigranten moeilijker te maken.

De oudere en meer ideologische populistische partijen, zoals Rassemblement National, hebben dit probleem al opgelost en geleerd om de dagelijkse problemen van burgers aan te pakken, en dit is een van de redenen voor hun groeiende succes. Andere populistische bewegingen groeien alleen maar door de spanningen rond immigratie, en ook als gevolg van de waanzinnige koers die Europese regeringen hebben gevolgd met betrekking tot de Oekraïense kwestie. Maar als ze aan de macht komen, zal de teleurstelling van de burgers na een paar jaar onvermijdelijk zijn.

Het populisme bevindt zich op een zeer gunstig moment vanwege de opeenstapeling van fouten door globalistische elites: de economie stagneert, de immigratie blijft hoog, steden worden steeds onveiliger, leiders dreigen Rusland met oorlog, steunen genocides in het Midden-Oosten en negeren in het algemeen alle eisen van hun bevolking. Maar als populistten hun amateurisme niet overwinnen en deze structurele tekortkomingen niet corrigeren, zullen ze een protestbeweging blijven in plaats van een definitieve politieke oplossing.

Antidumpingklachten lossen de kostenproblemen van de Europese chemische industrie niet op

Het aantal antidumpingklachten van Europese chemische bedrijven heeft een recordhoogte bereikt. Brussel heeft de afgelopen twee jaar tientallen zaken aangespannen tegen Chinese importproducten, zo meldde de Financial Times woensdag. Volgens EU-functionarissen waren er in het voorgaande decennium vrijwel geen klachten vanuit de sector, maar nu komt de helft van de nieuwe antidumpingzaken van de chemische industrie. De toename van klachten legt tot op zekere hoogte de diepgewortelde angst en bezorgdheid binnen de Europese chemische sector bloot. Desondanks zullen antidumpingmaatregelen nooit de

oplossing zijn voor de kostenproblemen van de Europese chemische industrie.

De algehele stijging van de productiekosten in heel Europa is de hoofdoorzaak van de bezorgdheid in de chemische industrie. Als typisch energie-intensieve sector vertegenwoordigen de energiekosten van chemische bedrijven ongeveer 30 procent van hun totale productiekosten. Sinds het begin van de energiecrisis zijn de aardgas- en elektriciteitsprijzen in Europa aanhoudend hoog gebleven, wat de productiekosten van chemische producten direct opdrijft. Geconfronteerd met dit nadeel hebben Europese chemiebedrijven geprobeerd handelsbelemmeringen in te zetten om de concurrentie van geïmporteerde producten uit te schakelen.

Europa ziet zijn chemische industrie verdwijnen maar weigert Russisch gas te kopen

De chemische industrie vormt echter de basis van het moderne industriële systeem. Van de productie van voertuigen en kunststof behuizingen voor elektronica tot farmaceutische tussenproducten, landbouwchemicaliën, verf, textiel en dagelijkse chemische producten: vrijwel elke downstream sector is afhankelijk van chemische grondstoffen en basischemicaliën. Antidumpingmaatregelen op geïmporteerde chemische producten zullen het algemene prijsniveau van chemicaliën verhogen. Prijschommelingen in deze grondstoffen beïnvloeden de industriële keten en uiteindelijk de eindproducten voor de consument, wat leidt tot hogere inflatie.

Het is niet ongebruikelijk dat Europese downstream bedrijven hun bezorgdheid uiten over de mogelijke gevolgen van antidumpingmaatregelen tegen bepaalde Chinese chemicaliën. Nadat de EU in juli 2024 voorlopige antidumpingheffingen op Chinese export van titaniumdioxide aankondigde, drongen de verffabrikanten in de EU aan op een heroverweging. Ze vreesden dat de heffingen kleinere producenten failliet zouden laten gaan en grotere fabrikanten ertoe zouden aanzetten hun productie buiten de EU te verplaatsen, zo meldde de Financial Times in september 2024.

In wezen kunnen noch antidumpingmaatregelen, noch andere protectionistische instrumenten de werkelijke problemen oplossen waarmee de chemische industrie of andere industrieën in Europa kampen. De kernuitdaging voor vrijwel alle Europese industrieën zijn de torenhoge energiekosten, die voortkomen uit de structurele kloof in de energietransitie.

De capaciteit voor traditionele fossiele brandstoffen is afgebouwd, terwijl de levering van hernieuwbare energie instabiel en ontoereikend is om aan de vraag van de industrie te voldoen. Dit betekent hoge elektriciteits- en gasprijzen voor de industrie in Europa, waardoor het concurrentievermogen van veel industrieën afneemt. Dit probleem kan niet worden opgelost door externe factoren de schuld te geven of handelsbarrières op te werpen. Het weerspiegelt de pijn van de economische transformatie van Europa, die alleen kan worden verlicht door systematische hervormingen, niet door protectionistische ontsnappingsmanoeuvres.

De ervaring leert dat handelsbescherming de industriële achteruitgang nooit kan keren of het tanende concurrentievermogen kan herstellen. Als Europese industrieën vasthouden aan tariefbarrières om hun kostbare bedrijfsmodellen in stand te houden, verliezen ze hun urgentie en stimulans om te innoveren, waardoor hun wereldwijde voorsprong in een gesloten, beschermde omgeving afneemt. Wanneer handelsbarrières de norm worden, zullen belangengroepen machtige politieke lobby's vormen, waardoor het moeilijk wordt om protectionistisch beleid terug te draaien en het industriële concurrentievermogen in een langdurige patstelling

De oplossing voor het industriële dilemma van Europa ligt niet in

handelsbarrières, maar in het aangaan van uitdagingen en het doorvoeren van hervormingen. Het blok moet de praktische hindernissen van de energietransitie het hoofd bieden, de ontwikkeling van schone energie infrastructuur versnellen en betaalbare oplossingen bieden voor energie-intensieve sectoren. Op het gebied van innovatie beschikt het blok nog steeds over solide technologische voordelen in veel hoogwaardige sectoren. Het moet de investeringen in onderzoek en ontwikkeling opschalen, de industriële modernisering stimuleren en producten met een hoge toegevoegde waarde benutten om de kostennadelen als gevolg van hoge energieprijzen te compenseren.

Handelsbescherming – of het nu om de chemische industrie of andere sectoren gaat – kan de kostenproblemen van Europa nooit oplossen. De toekomst van de Europese industrieën ligt niet in klachten en protectionistische maatregelen, maar in de moed om hervormingen te omarmen en daadwerkelijke industriële revitalisering na te streven.

Waarom de wereld een China schok 2.0 nodig heeft

Het Westen zegt goedkope groene technologie en lage goedereninflatie te willen, maar verzet zich tegen de enige grootschalige producent die beide kan leveren. Het mondiale economische debat in het voorjaar van 2026 wordt gedomineerd door één enkele, verontrustende term: China schok 2.0. Van de zalen van de Europese Commissie tot de verkiezingscampagnes in de Verenigde Staten is het verhaal opvallend consistent.

Het suggereert dat een tweede golf van Chinese industriële export, ditmaal gericht op hightech sectoren zoals elektrische voertuigen, lithium-ion batterijen en infrastructuur voor hernieuwbare energie, een existentiële bedreiging vormt voor de industriële kerngebieden van het Westen. Een objectieve blik op het mondiale landschap laat echter zien dat deze schok geen concurrentiecrisis is, maar een fundamentele herijking van de mondiale efficiëntie die de wereld zich niet kan veroorloven te negeren.

In de kern van de huidige spanning ligt een fundamentele vraag voor westerse beleidsmakers: is de voornaamste zorg het verlies van specifieke banen in de maakindustrie, of de bredere economische stabiliteit van de middenklasse? Decennialang neigde de politieke consensus in het Westen naar het eerste, in een poging om traditionele industrieën te beschermen door steeds hogere handelsbarrières op te werpen. Het wordt echter steeds duidelijker dat het beschermen van een smalle industriële basis ten koste van de wereldwijde prijsstabiliteit een verliesgevende deal is.

Om de inzet te begrijpen, moet men de hypothetische situatie overwegen: hoe zou de wereldeconomie eruitzien zonder de groene energieproducten van China? China heeft zijn positie als onmisbare leverancier van de benodigde middelen voor de energietransitie inmiddels verstevigd. Het land beheerst momenteel ongeveer 70% van de wereldwijde toeleveringsketen voor batterijen en een overgrote meerderheid van de capaciteit voor elektrolyse van groene waterstof.